

Nr 26

Av herr Gustafsson i Borås, *angående statsbidrag till Kaggeholms folkhögskola.*

Kaggeholms folkhögskola började sin verksamhet hösten 1942. Den drivs av Filadelfiaförsamlingen, Stockholm. Läsåret 1953—1954 ingavs ansökan om statsbidrag, och representanter för kungl. skolöverstyrelsen inspekterade skolan våren 1954. Morgonbönerna ansågs innebära alltför stark påverkan av eleverna. Vidare påpekades, att de tidningar, som fanns på skolan, var alltför få och bibliotekets bokbestånd för litet och ensidigt. Skolan ansågs icke tillräckligt folkhögskolemässig och nekades bidrag.

Läsåret 1956—1957 inlämnades ånyo ansökan om bidrag, och ny inspektion gjordes våren 1957. Elevrekryteringen ansågs av inspektörerna vara alltför ensidig. Majoriteten av eleverna kommer från pingströrelsen. Detta måste sägas vara helt naturligt, då huvudparten av de sökande tillhör rörelsens församlingar. Så torde vara förhållandet principiellt vid en hel del s. k. rörelseskolor, i varje fall de första åren, sedan har elevklientelet vidgats undan för undan. Vad beträffar Kaggeholm kan saken förklaras även därav att det icke är möjligt för eleverna att erhålla statsstipendier, och detta avskräcker säkerligen många utanför rörelsen från att söka inträde vid skolan. Lärarnas kontakt med andra skolor ansågs icke vara tillfredsställande. Enligt reglerna för tillsättande av lärare vid folkhögskolor, vilka får statsbidrag, skall lärartjänst ledigförklaras för sökande. Så skall givetvis ske även vid Kaggeholm. Om det anses nödvändigt, att skolan på detta sätt har lärare med erfarenhet från andra skolor, blir ju bristen sålunda avhjälpt. Flera folkhögskolor har dock tidigare fått bidrag trots att deras lärare icke haft erfarenhet från andra skolor. Anmärkningen mot lärarna torde därför näppligen kunna sägas vara en giltig orsak att neka skolan statsbidrag.

En viss anmärkning riktades även mot skolans bibliotek och tidsningsbestånd. Här har en betydande utökning skett sedan år 1954 — från ca 1650 band till 2000 — men hänsyn till skolans ekonomi hindrar naturligtvis en snabbare önskvärd utökning av biblioteket. En mindre anmärkning mot ämnesfördelningen förklarades av folkhögskoleinspektören vara oväsentlig.

Morgonandakterna är numera helt frivilliga och kan icke med skäl sägas otillbörligt påverka eleverna.

Skolöverstyrelsen ansåg sig inte vid förnyad ansökan kunna förorda statsbidrag till Kaggeholms folkhögskola.

Den av styrelsen anförda avslagsmotiveringen måste nog sägas vara syn-

nerligen svag. Skolan är pingströrelsens enda. Ökade kunskaper ger alltid vidgade vyer. På lärarnas kompetens har ingen anmärkning gjorts. Skolan gör en värdefull insats för svensk ungdom. Sammanlagt har 604 elever inskrivits vid skolan. Ett stort antal av dessa har fortsatt sin utbildning vid sjuksköterskeskolor, seminarier etc. och fått ökade möjligheter att utföra en livsgärning av stort värde för vårt samhälle. Det är starkt motiverat och skäligt, att denna värdefulla bildnings- och utbildningsverksamhet får statens stöd i ekonomiskt avseende. Det kan icke vara riktigt att ställa skolan i särklass på grund av att den drives av en religiös folkrörelse.

Då skolan icke erhåller statsbidrag kan eleverna som nämnts icke få statsstipendier. Detta innebär, att ungdomar som helst ville genomgå en folkhögskolekurs på rörelsens egen skola ställs inför ett svårt val. Ekonomiska skäl hindrar en del att söka till skolan, och om de gör det åsamkas de väsentligt större utgifter än om de ginge till annan statsunderstödd skola.

Vårt land har antagit den principen att ungdomar icke skall såvitt möjligt hindras av svaga ekonomiska möjligheter från att erhålla den utbildning de önskar och är lämpade för. Våra folkhögskolor har en icke ringa fri ställning som alla accepterat och som säkerligen är en utomordentlig tillgång. Man har icke begärt att det för en viss folkrörelse utmärkande skulle utraderas, men vissa gemensamma linjer måste följas.

Kaggeholms folkhögskola synes efter de justeringar som skolans ledning gjort väl kunna anses vara anpassad efter folkhögskolestadgans föreskrifter. Att folkhögskolorna inbördes visar vissa olikheter ligger i sakens natur och kan enbart tjäna demokratiska syften.

För att ge en bild av de ämnen som studeras på Kaggeholms folkhögskola ges här i tabellarisk form en jämförelse med två andra statsunderstödda skolor. Skolorna betecknas med X och Y.

Antal veckotimmar i första och andra årskursen

Ä m n e	Kaggeholm		X		Y	
	första	andra	första	andra	första	andra
Kristendom	2	2	3	2		
Kyrkohistoria	1	1				
Missionshistoria	1					
Religionshistoria		1			1	
Modersmål	4	4	5	4	6	6
Litteraturhistoria	2	2	2	2	2	1
Engelska	5	6	4	3		5
Franska ¹⁾	5	5				
Tyska ¹⁾	3	2		3		
Historia	3	3	3	3	4	4
Samhällslära	2		2	2	3	2
Geografi	2	2	2	2	2	2
Psykologi	1	2	1	1	2	2

Nationalekonomi						2
Matematik	4	6	5	5	4	6
Fysik	2	3	2	2	4	2
Kemi	2	2	3	2		3
Biologi	2	1	1	1	3	
Hälsolära	1	1	1		2	
Teckning ¹⁾	1	1			2	
Sång	3	3	3	3	3	3
Gymnastik	1	1	2	2	3	3
Praktiskt arb.	1	1	2	2		
Bokföring			2		1	
Hemkunskap			1			
Aktuellt			1	1		
Grupparb. e. d.			2	2	2	2

¹⁾ frivilligt ämne på Kaggeholm

Med dessa siffror för ögonen torde ingen med rättvisa kunna påstå, att Kaggeholm är en uppbyggelse- och språkskola enbart.

Med vad i motionen anförts föreslås härmed,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att Kaggeholms folkhögskola bör erhålla rätt till statsbidrag för sin verksamhet.

Stockholm den 17 januari 1958

Axel Gustafsson

Borås